

Reactie Ziggo op ontwerpvoorstel tot Wijziging van de Telecommunicatiewet en het Wetboek van Strafvordering in verband met de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten ('conceptvoorstel tot wijziging van de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens')

Op 18 november 2014 is het Ministerie van Veiligheid en Justitie een consultatie gestart over het conceptvoorstel tot wijziging van de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens. Het conceptvoorstel is een reactie op het arrest van 8 april 2014 van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof), waarin het Hof de richtlijn 2006/24/EG ongeldig heeft verklaard.

Bij brief van 16 december 2014 (kenmerk 525682) heeft de Directeur Wetgeving en Juridische Zaken, mevrouw A.G. van Dijk, van het Ministerie van Veiligheid en Justitie het conceptvoorstel aan Ziggo en UPC Nederland toegestuurd. De deadline voor reactie op het conceptvoorstel is uiterlijk 1 februari 2015.

Naar aanleiding van de overname van Ziggo B.V. door Liberty Global Plc., het moederbedrijf van UPC Nederland B.V. (definitief op 11 november 2014), kan de onderstaande zienswijze worden beschouwd als de gezamenlijke reactie van Ziggo en UPC Nederland, hierna verder aangeduid als Ziggo. Ziggo stelt het zeer op prijs dat zij in de gelegenheid wordt gesteld om haar zienswijze te geven op het conceptvoorstel.

Ziggo stelt vast dat de Nederlandse regering door middel van het conceptvoorstel een antwoord geeft op de situatie die is ontstaan als gevolg van de uitspraak van het Hof. Naar aanleiding van deze uitspraak is in het conceptvoorstel een aantal wijzigingen ten opzichte van de huidige Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens opgenomen. Zo wordt er o.a. een beperking opgelegd ten aanzien van de toegang tot de gegevens met betrekking tot telefonie over een vast of mobiel netwerk ten behoeve van de opsporing van ernstige misdrijven aan de hand van de ernst van het betreffende misdrijf en is een voorafgaande machtiging van de rechter-commissaris vereist.

Voor Ziggo is echter onduidelijk hoe het conceptvoorstel zich verhoudt tot de uitspraak van de Raad van State in haar voorlichting dat de huidige Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens in zijn huidige vorm niet in stand kan blijven wegens strijd met het Unierecht.¹ Aangezien het nog enige tijd zal duren voordat het nieuwe voorstel in werking zal treden, is het voor Ziggo onduidelijk of, en zo ja, op welke wijze de huidige wet nog van toepassing is en zal worden gehandhaafd. Het spreekt voor zich dat juist het antwoord op deze vraag van groot belang is voor Ziggo met het oog op de activiteiten en investeringen die Ziggo moet uitvoeren om te voldoen aan de in de wet opgenomen verplichtingen ten aanzien van het opslaan van gegevens.

Daarnaast krijgt Ziggo met enige regelmaat vragen van haar klanten over de huidige ontstane situatie waarop vooralsnog door haar niet een eenduidig antwoord te geven is.

---

¹ Raad van State, Advies W03.14.0161/II/Vo, donderdag 17 juli 2014 (citaat): "De wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens kan als zodanig niet in stand blijven wegens strijd met het Unierecht."

Tevens is het voor Ziggo niet duidelijk waarom de Nederlandse regering in het conceptvoorstel vast blijft houden aan de bestaande bewaartermijnen voor internetgegevens (zes maanden) en telefoniegegevens (twaalf maanden), terwijl het Hof in haar uitspraak van mening is dat een vergaande, onbeperkte en algemene plicht tot opslag van gegevens niet gerechtvaardigd is. De bewaarplicht moet, aldus het Hof, beperkt zijn tot wat strikt noodzakelijk is en er moeten duidelijke en precieze regels worden gesteld. Juist het feit dat de richtlijn dataretentie algemeen van toepassing is op alle personen, alle elektronische communicatiemiddelen en alle verkeersgegevens, zonder dat enig onderscheid wordt gemaakt, enige beperking wordt gesteld, of enige uitzondering wordt gemaakt op basis van het doel, criminaliteit te bestrijden, heeft er toe geleid dat het Hof de richtlijn ongeldig heeft verklaard.

Het is de vraag of de oplossing die de Nederlandse regering kiest, namelijk het in stand houden van de huidige opslagtermijnen van gegevens van alle burgers, maar het beperken van de toegang tot deze gegevens aan de hand van de ernst van het betreffende misdrijf, voldoende recht doet aan de kritiek van het Hof.² Het standpunt van de Nederlandse regering laat onverlet dat de toegang van internetgegevens gedurende een periode van zes maanden nog steeds ongeconditioneerd is. Daarnaast wordt in de toelichting bij het conceptwetsvoorstel de verplichte opslag van verkeersgegevens en internetgebruikersgegevens gerechtvaardigd op basis van de stelling dat – anders dan in 2009 bij de totstandkoming van de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens – het nu bij veel contracten als gevolg van de technologische ontwikkelingen niet meer noodzakelijk is om voor bedrijfsdoeleinden verkeersgegevens en internetgebruikersgegevens te bewaren.³ Derhalve is volgens de Nederlandse regering een wettelijke bewaarplicht voor deze gegevens noodzakelijk. Voor Ziggo is onduidelijk wat met deze zin wordt bedoeld. Een nadere toelichting op dit punt is wenselijk.

Tenslotte geeft de Nederlandse regering in de toelichting op het conceptwetsvoorstel aan dat het wetsvoorstel tevens gevolgen zal kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en de kosten van de in Nederland opererende internet- en telecomaانبieders. De Nederlandse regering stelt dat de precieze bedrijfseffecten en kosten in samenwerking met het bedrijfsleven in kaart zullen worden gebracht. Het spreekt vanzelf dat Ziggo gaarne bereid is om op dit punt met de Nederlandse regering samen te werken, waarbij dient te worden opgemerkt dat opslag van gegevens op het grondgebied van de Europese Unie op voorhand niet de enige mogelijke additionele kostenpost voor internet- en telecomaانبieders behoeft te zijn. Niet valt uit te sluiten dat de door de Nederlandse regering voorgestelde aanpassing van de bijlage behorende bij artikel 13.2a van de Telecommunicatiewet ook gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering en de kosten van de aanbieders.

---

² De Nederlandse regering stelt in haar brief van 17 november 2014 aan de Tweede Kamer ('Reactie van het kabinet naar aanleiding van de ongeldigverklaring van de richtlijn dataretentie') in paragraaf 5.3.1 Eisen aan de wetgeving (citaat): *"In het licht hiervan dient de desbetreffende overweging van het Hof van Justitie naar het oordeel van de regering zo te worden uitgelegd, dat het feit dat de richtlijn geen enkel verband vereist tussen de opslag van gegevens en het gedrag van personen, weliswaar een zeer vergaande inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen kan vormen, maar dat de ernst van die inbreuk kan worden gematigd door het opnemen van passende garanties en waarborgen voor een zorgvuldige wijze van bewaren en verwerken van gegevens, alsmede de toegang tot die gegevens."*

³ Memorie van Toelichting bij het conceptwetsvoorstel, paragraaf 4. De noodzaak van een bewaarplicht voor de opsporing en vervolging van ernstige misdrijven (citaat): *"In 2009 was het voor aanbieders noodzakelijk om voor bedrijfsdoeleinden verkeersgegevens en internetgebruikersgegevens te bewaren; dat is nu bij veel contracten als gevolg van technologische ontwikkelingen niet meer noodzakelijk."*